

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

סדר עשיית המנחות הנעשות בכלי

כל המנחות הנעשות בכלי, טעונות שלוש מתנות של שמן, **מתנה ראשונה** למדה מהכתוב בעניין מנחת מרחשת, "וְאִם מִנְחַת מִרְחֶשֶׁת קֶרֶבֶת סֹלֶת בְּשֶׁמֶן תִּעָשֶׂה", שמשמע מזה, שבשעה שנותן את הסולת בכלי, כבר יש בו שמן, ואם כן, תחילה יש **לתת שמן בכלי קודם נתינת הסולת**. ויש ללמוד בגזרה שווה, שגם בשאר המנחות הדין כן, [שבכולם נאמר לשון קרבן ללמוד זה מזה בגזרה שווה].

דף ע"ה

ושתיה מתנות נוספות למדות מהכתוב בעניין מנחת מחבת, "וְאִם מִנְחָה עַל הַמִּחְבֵּת קֶרֶבֶת סֹלֶת (ב) בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן מִצָּה תִּהְיֶה. פְּתוּת אֲתָה פְּתִים (ג) וְיִצְקָתָ עָלֶיהָ שֶׁמֶן מִנְחָה הוּא", שמהכתוב "בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן" משמע שאחר **נתינת הסולת יש לבוללה בשמן, ולשם כך יש לתת בה שמן פעם שניה**. ומהכתוב "וְיִצְקָתָ עָלֶיהָ שֶׁמֶן", מבואר, שאחר הפתיחה יוצק עליה שמן פעם נוספת, היא הנתינה השלישית. ויש ללמוד בגזרה שווה שגם בשאר מנחות הדין כן [שבכולם נאמר לשון קרבן ללמוד זה מזה בגזרה שווה], אלא שבמנחת מאפה תנור נאמר מיעוטים ללמד שאינה טעונה יציקת שמן [=מתנה אחרונה], כפי שיתבאר בעזה"י להלן. **ונחלקו חכמים בעניין הבלילה בשמן** [=הנתינה השניה] **במנחות הנאפות**, האם נעשית קודם האפיה או אחר האפיה.

לדעת חכמים – הנתינה השניה היא קודם האפיה, בעוד המחנה סולת שנאמר [במנחת מחבת], "סֹלֶת בְּלוּלָה", ונמצא שכך סדר העשייה (א) נותן שמן בכלי. (ב) נותן סולת בכלי. (ג) נותן שמן על הסולת ובוללו בה. (ד) לש. (ה) אופה. (ו) חוזר ועושה אותה פתיתים. (ז) יוצק עליה שמן. (ח) קומץ.

ולדעת רבי – הנתינה השניה היא אחר האפיה, כשהמנחה כבר נעשית חלות, שנאמר [במנחת מאפה תנור], "חֲלוֹת מִצַּת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן", ונמצא שכך סדר העשייה. (א) נותן שמן בכלי. (ב) נותן סולת בכלי. (ג) לש. (ד) אופה. (ה) חוזר ועושה אותה פתיתים. (ו) נותן שמן על הפתיתים ובולל. (ז) יוצק עליה שמן. (ח) קומץ. [לפירוש הראשון ברש"י, חכמים הקשו על דברי רבי, מלחמי תודה, שעל כרחק אי אפשר לבוללם אלא בעודם סולת, כי אין די שמן לבוללם כשהם חלות, ואם כן הוא הדין לשאר מנחות. ולפירוש השני ברש"י, יש להשיב על כך, שדווקא בזה, שאי אפשר אחרת, הבלילה היא בעודן סולת, אבל במקום שאפשר לבולל אחר האפיה, הבלילה היא אחר האפיה].

מנחת מאפה תנור אינה

טעונה אלא שתי מתנות שמן

בעניין מנחת מאפה תנור נאמר, "וְכִי תִקְרַב קֶרֶבֶן מִנְחָה מֵאֶפֶה תִנּוֹר סֹלֶת חֲלוֹת מִצַּת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן וְרִקְיָקִי מִצוֹת מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן", ללמד שיש שני אופנים להבאתה. (א) "חֲלוֹת מִצַּת בְּלוּלֹת בְּשֶׁמֶן". (ב) "וְרִקְיָקִי מִצוֹת מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן".

ולהלן יתבאר בעזה"י, שמנחת מאפה תנור אינה טעונה יציקת שמן [=מתנה שלישית של שמן], ואם כן אין בה אלא שתי מתנות של שמן.

האחת היא קודם נתינת הסולת בכלי כשאר המנחות.

אולם מתנה שניה שלה, אינה שווה למתנה שניה של שאר מנחות [=בלילה בשמן], אלא כשהיא באה חלות, אבל כשהיא באה רקיקין, אין נותנים בה שמן לבוללה בה, אלא מושחים עליה שמן, ודווקא כשהיא באה רקיקין מושחים עליה שמן אבל כשהיא באה חלות אין מושחים עליה שמן.

והטעם לכך, כי בכל מקום לא נזכרה משיחה בשמן עם החלות [=האופן הראשון], ונזכרה רק בלילה, ומתוך כך למדנו, שמנחת מאפה תנור הבאה חלות, אינה טעונה משיחה אלא בלילה, [אחר נתינת הסולת, לבוללה בסולת כדברי חכמים, או אחר האפיה והפתיחה, לבוללה בפתיחים כדברי רבי].

וכמו כן, מתוך כך, שבכל מקום לא נזכרה בלילה

בשמך עם הרקיקין [=האופן השני] נזכרה רק משיחה, למדנו, שמנחת מאפה תנור הבאה רקיקין, אינה טעונה בלילה.

משיחה האמורה ברקיקין

כבר נתבאר, שמנחת מאפה תנור הבאה רקיקין, טעונה משיחה בשמן, שנאמר, "וְרִקִּיקֵי מִצּוֹת מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן".

לדעת התנא של משנתנו, וכן לדעת רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון – אין לתת הרבה שמן במשיחה זו, אלא מעביר על הרקיקין שמן כמין אות כי יונית, ושאר השמן נאכל לכהנים. [וכן לדעת רבי שמעון האומר, שניתן להביא מנחה שמחציתה חלות ומחציתה רקיקין, חולק את השמן, חציו לבלילת החלות, וחציו למשיחת הרקיקין, ומושח ממנו עליהם מעט כמין כי יונית, והשאר לכהנים].

ולדעת התנא של הברייתא – יש לתת את כל השמן על המנחה, ולפיכך כשהיא באה רקיקין, מושח אותה כולה בשמן, וחוזר ומושח עד שכלה השמן. [וכשמביא מנחה מחצה חלות ומחצה רקיקין, וחולק את השמן חציו לבלילת החלות, וחציו למשיחת הרקיקין, אחר שמשח את הרקיקין על פני כולם, מחזיר את השאר לבלילת החלות].

כל המנחות הנעשות בכלי טעונות פתיתה

במנחת מחבת נאמר, "פְּתוֹת אֶתָּה פְּתִים ... מְנַחָה הוּא", ללמד, שאחר אפייתה, חוזר ועושה ממנה פתיתים לקומצה.

ומתוך שנאמר בכתוב "מְנַחָה", למדנו שכן הדין גם בשאר המנחות הטעונות כלי, כמנחות מאפה תנור, ומנחת מרחשת, שצריך לפותתם קודם הקמיצה. [ולדעת חכמים, הוא הדין במנחות כהנים שאינן נקמצות, מכל מקום טעונות פתיתה קודם הקטרתם, כפי שיתבאר בעזה"י להלן].

אבל שתי הלחם ולחם הפנים אינם בכלל זה, כי נאמר בכתוב, "פְּתוֹת אֶתָּה", ללמד שדווקא אותה יש לפתות, ולא את אחרות, למעט את שתי הלחם ולחם הפנים.

מנחות הטעונות יציקת שמן

במנחת מחבת נאמר, "וְיִצְקֶתָ עָלֶיהָ שֶׁמֶן מְנַחָה הוּא", ללמד, שטעונה יציקת שמן [=מתנה שלישית של שמן].

ומתוך שנאמר בכתוב "מְנַחָה", למדנו שכן הדין גם בשאר המנחות, כגון מנחת מרחשת, שטעונות יציקה.

אולם מתוך שנאמרו בכתוב שני מיעוטים, "וְיִצְקֶתָ עָלֶיהָ שֶׁמֶן מְנַחָה הוּא", למדנו, שמנחת מאפה תנור אינה טעונה יציקה, שהיא מנחה שיש שני אופנים להבאתה, [חלות ורקיקים], ויש צורך בשני מיעוטים ללמד עליה שאינה בכלל הכתוב המצריך יציקת שמן.

מצוות פתיתה

א. במנחות ישראל הטעונות קמיצה.

לדעת תנא קמא – קופל כל חלה לשתים, וחוזר וקופלה לארבע, ומבדיל את הקיפולים זה מזה כדי לקמוץ. [והטעם שכופל כך ולא יותר, כי נאמר "פְּתוֹת אֶתָּה פְּתִים", ללמד, שיש לפותתה שתי פעמים, "פְּתוֹת ... פְּתִים", אבל לא יותר, שנאמר "אֶתָּה", כלומר אותה יפותת שתי פעמים, ולא את הפתיתים].

לדעת רבי שמעון – קופל עד שיהיו הפתיתים כזית. [י"מ שהיה קופל כל חלה לשתים וחוזר וקופל לארבע וחוזר וקופל לשמונה וחוזר וכופל לששה עשר עד שהיו הפתיתים דקים כזיתים. וי"מ שלא בא רבי שמעון לומר עד כמה צריך לעשות אלא עד כמה מותר לעשות אבל פחות מכזית לא יעשה. וי"מ שכשעושה מעשרון אחד עשר חלות ועושה מכל חלה ארבעה פתיתים נמצא שיש בכל פתית כזית].

ולדעת תנא דבי רבי ישמעאל – מפרכן עד שמחזירן לסולת, כלומר דק דק.

ב. במנחת כהנים שאינה טעונה קמיצה.

לדעת תנא קמא – קופל כל חלה לשתים, וחוזר וקופלה לארבע, כדי לקיים מצוות פתיתה, אבל אינו מבדיל את הקיפולים זה מזה, כי אינו צריך לקמוץ.

לדעת רבי שמעון – כל מנחה שאינה נקמצת אינה טעונה פתיתה כלל, ולכן אינו קופלה.

ג. במנחת חביתין.

לדעת תנא קמא – כדי לקיים מצוות פתיתה,

קופל כל חלה לשתיים, אבל אינו חוזר וקופלה לארבע, כי שיעורה חצי עשרון ודיו בקיפול אחד, ואינו מבדיל את הקפולים זה מזה, כי אינו צריך לקמוץ.

לדעת רבי שמעון – אינה טעונה פתיתה כלל, ולכן אינו קופלה.

ברכת שהחיינו על הבאת המנחות

לפירוש רש"י הנדפס מתחילה – כהן שלא הקריב מנחה מימיו, ובא להקריב עתה לראשונה מברך שהחיינו. וכן כהן שהקריב כבר מנחה ממין אחד, ועתה להקריב מנחה ממין אחר שעדיין לא הקריבה מברך שהחיינו.

ולפירוש רש"י הנדפס מכת"י – כהן שלא הביא [וי"מ הקריב] מנחה בשנה זו, בפעם הראשונה שמביא [וי"מ שמקריב] מנחה השנה מברך שהחיינו. **וכן ישראל שלא הביא מנחה מימיו**, בפעם הראשונה שמביא מנחה מברך שהחיינו.

ברכת חביצא

חביצא הוא תבשיל המתבשל בתוך סיר, ויש בו פירורי לחם. ונחלקו חכמים מה ברכתו.

לדעת רב יוסף – אם יש בה פירורים בגודל כזית, מברכים עליה המוציא לחם מן הארץ. ואם אין בה פירורים בגודל כזית, מברכים עליה בורא מיני מזונות. [אלא אם באו הפירורים מלחם גדול ועדיין הוא קיים שאז מחמת שהוא חשוב לברך עליו המוציא גם הפירורים הקטנים שנטל ממנו חשובים לברך עליהם המוציא]. ורב יוסף למד דין זה מברייתא שמבואר בה שהאוכל את המנחות מברך המוציא ומנחות פותתים אותם עד כזית [כדעת רבי שמעון].

ולדעת רבא ורב ששת – אפילו אם אין בחביצא פירורים בגודל כזית, כל זמן שיש להם מראה של לחם, מברכים עליה המוציא.

ליקט פירורים קטנים עד שהיו יחד כזית

לדעת רב יוסף – אינם נחשבים כזית של לחם, להתחייב כרת על אכילתם בפסח, אם הם חמץ, ולצאת ידי חובת אכילת מצה בפסח, אם הם מצה, אלא אם כן גבלם יחד להיות חתיכה אחת, או שבאו מלחם גדול שעודו קיים.

ולדעת רבא – בכל אופן אם יש להם מראה של לחם, דינם כלחם, להתחייב על אכילת חמץ, ולצאת ידי חובת אכילת מצה.

דף ע"ו

כל המנחות טעונות שלוש

מאות שיפה וחמש מאות בעיטה

לדעת תנא קמא – כל החטים הבאות לצורך המנחות, טעונות שלוש מאות שיפה, וחמש מאות בעיטה, כדי לקלפם היטב. השיפה היא, שמשפשף את החיטים, על ידי שמוליך ומביא את פס ידו עליהן. [ורבי ירמיה הסתפק האם הולכת היד הלוך וחזור נחשבת כשיפה אחת או כשתי שיפות]. והבעיטה היא, שבועט בהן בגבות אצבעותיו באגרופו. וכך הוא הסדר, שף אחת, ובועט שתיים, שף שתיים, ובועט שלוש, נמצא ששף שלוש, ובעט חמש, וחוזר על הסדר הזה מאה פעמים, עד שלוש מאות שיפה, וחמש מאות בעיטה.

ולדעת רבי יוסי – אין צורך לעשות כן להשרת קליפות החיטים, אבל בעריכת הבצק יש לעשות כן, שלוש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה, כדי שיהיה הבצק נאה.

מניין לחם הפנים

לחם הפנים בא שתיים עשרה חלות, שנאמר, "וְלִקְחֶתָּ סֶלֶת וְאֶפֶיֶת אֹתָהּ שְׁתֵּיִם עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרִיִּים וְהָיָה הַחֻלָּה הָאֶחָת".

מניין חביתין כהן גדול

מנחת חביתין באה שתיים עשרה חלות, שנאמר בה "חֶק עוֹלָם", וכן נאמר בלחם הפנים "חֶק עוֹלָם", ללמוד בגזרה שווה, שכשם שלחם הפנים בא שתיים עשרה חלות, כך מנחת חביתין באה שתיים עשרה חלות.

מניין לחמי תודה

מניין לחמי תודה עשר חלות מכל מין, שנאמר על כל ממין לחמי תודה, "וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל קֶרְבָּן תְּרוּמָה", ולמדו בגזרה שווה מתרומת

מעשר, שכשם שתרומת מעשר היא אחד מעשר, כך תרומת לחמי תודה היא אחד מעשר, נמצא שכל מין בא עשר חלות.

מניין החלות בשאר מנחות נדבה

<< לדעת רבי יהודה – כל המנחות באות עשר חלות, כלחמי תודה.

< והסיבה שיש ללמוד את דיני המנחות מדין לחמי תודה, הבאה עשר חלות, ולא מדין לחם הפנים, הבא שתיים עשרה חלות, כי המנחות דומות ללחמי תודה בששה דברים, ולחם הפנים הן דומות רק בארבעה דברים.

ואלו הדברים שבהם המנחות דומות ללחמי תודה:

(א) באות כקרבן יחיד. (ב) באות כקרבן נדבה. (ג) טעונות שמן. (ד) נפסלות בלינת לילה אחד. (ה) אינן קרבות בשבת. (ו) אינן קרבות בטומאה.

ואלו הדברים שבהם המנחות דומות ללחם הפנים:

(א) מנחות ולחם הפנים הם קדשי קדשים. (ב) טעונים לבונה. (ג) אינם חמץ. (ד) באים מחמת עצמם.

< והסיבה, שאף אם דבר הלמד בגזרה שווה, [כמניין חלות חביתי כהן גדול], חוזר ומלמד בבניין אב, יש ללמוד את דיני המנחות מדין לחמי תודה, הבאה עשר חלות, ולא מדין מנחת חביתין, הבא שתיים עשרה חלות, אף על פי שהמנחות דומות למנחת חביתין בשמונה דברים, וללחמי תודה הן דומות רק בששה דברים. מכל מקום עדיף ללמוד דיני מנחות שהן קרבנות הדיוט מדין לחמי תודה שהן קרבן הדיוט ולא מחביתי כהן גדול שהן קרבן כהן גדול.

ואלו הדברים שבהם המנחות דומות ללחמי תודה:

(א) באות כקרבן הדיוט. (ב) באות כקרבן נדבה.

(ג) אינן באות לחצאין אלא עשרון שלם. (ד) יש בהם פגול. (ה) אינן קרבות בשבת. (ו) אינן קרבות בטומאה.

ואלו הדברים שבהם המנחות דומות למנחת חביתין:

(א) באות מעשרון אחד [ולא כלחמי תודה שבאות מכמה עשרונים]. (ב) טעונים כלי (ג) הם קדשי קדשים. (ד) טעונים לבונה. (ה) אין בהם חמץ (ו) באים מחמת עצמם. (ז) טעונים הגשה. (ח) טעונים הקטרה.

<< ולדעת רבי מאיר – כל המנחות באות שתיים עשרה חלות.

- אם לדעתו דבר הלמד בגזרה שווה חוזר ומלמד בבניין אב, יש ללמוד דין זה ממנחת חביתין, הבאה שתיים עשרה חלות, והיא דומה למנחות ביותר דברים ממה שדומים להן לחמי תודה הבאים עשר חלות, ולכן יש ללמוד בבניין אב ממנחת חביתין, שגם שאר מנחות באות שתיים עשרה חלות.

- ואם לדעתו אין ללמוד בבניין אב ממנחת חביתין שהיא עצמה למדה בגזרה שווה מלחם הפנים הוא לומד דין זה בבניין אב מלחם הפנים עצמו ואף על פי שהמנחות דומות ללחמי תודה ביותר דברים ממה שהן דומות ללחם הפנים יש ללמוד מלחם הפנים כי לחם הפנים ושאר מנחות הם קדשי קדשים ודבר זה הוא משווה אותם יותר מדברים אחרים.

מניין לחמי נזיר

מניין לחמי נזיר עשר חלות מכל מין, שנאמר בעניין לחמי תודה, "עַל זֶבַח תִּזְדַּת שְׁלֶמִיּוֹ", לרבות לחמי נזיר להיות כמו לחמי תודה, ובכלל זה שיהיה מנינם עשר מכל מין כמניין לחמי תודה.

שינה ממניין החלות

א. מנחות נדבה.

אף שלכתחילה הן באות עשר חלות [כדעת רבי יהודה] או שתיים עשרה חלות [כדעת רבי מאיר] אם עשה יותר מהמניין או פחות מהמניין הם כשרות. [לדעת רב הונא דין זה שאפילו אם עשה חלה אחת מכל המנחה היא כשרה למד ממה שנאמר במנחת מאפה תנור "מִצַּת" שהכתיב הוא לשון יחיד. אולם לדעת רב טובי בר קיסנא אמר שמואל גם במקום שנכתב בלשון רבים כלחמי תודה כשר כשעשה אחת].

ב-ג. לחם הפנים וחביתי כהן גדול.

אם שינה מהמניין האמור בהם שעשה יותר משתיים עשרה חלות או פחות משתיים עשרה

חלות הן פסולות.

ד-ה. לחמי תודה ונזיר.

- י"א שאף שלכתחילה הן באות עשר חלות, אם עשה יותר מהמניין או פחות מהמניין הן **כשרות**, ואפילו עשה חלה אחת מכל מין היא כשרה, אלא שאז אינו יכול לתרום עשירית מכל מין שבתודה אחר האפיה, כי לא יהיה שלם, ולכן תורם בשעת הלישה.

- וי"א שאם שינה מהמניין האמור בהם שעשה יותר מעשר חלות מכל מין או פחות מעשר חלות מכל מין הן **פסולות**.

מידות הסולת והתבואה

שממנה נעשית בכמה דברים

א. מנחת העומר.

היתה באה עשרון מתוך שלוש סאות [כלומר

אחד מעשרה].

והסיבה שהיו צריכים כל כך הרבה תבואה בשבילה, כי מאחר שהתבואה חדשה, והיא שעורים, אינה משובחת, ורק על ידי שיעור גדול יהיה עשרון מובחר.

ב. שתי הלחם.

היו באים שני עשרונים מתוך שלוש סאות

[כלומר אחד מחמישה].

הסיבה שלא היו צריכים כל כך תבואה כמו במנחת העומר אף שגם מנחה זו באה מהחדש כי היא באה מחיטים ואף בשיעור של אחד מחמישה יצא עשרון מובחר.

ג. לחם הפנים.

היה בא עשרים וארבע עשרונים מעשרים וארבע

סאות, [כלומר 3/10].

הסיבה שדי בשיעור מועט, להוציא עשרון

מובחר, כי הם באים מתבואה ישנה, ומחיטים.

תנו רבנן: כל המנחות שריבה במדת עשרונן [כגון שעשה העשרון גדוש], או שמיעט במדת עשרון, פסולות. [כי יש להקריב עשרון בצמצום]. אבל אם ריבה במדת סאין שלהן, או שמיעט במדת סאין שלהן כשרות, כי גם כשיביא יותר תבואה או פחות תבואה יוציא ממנה עשרון, והכל תלוי בהקרבה.

אופן ניפוי המנחות

< לדעת תנא קמא – (א) מנחת העומר, היו מנפים את סולתה בשלוש עשרה נפות. (ב) שתי הלחם, היו מנפים את סולתה בשתיים עשרה נפות. (ג) לחם הפנים, היו מנפים את סולתו באחת עשרה נפות. [ומניינים אלו הלכה למשה מסיני].

- י"א שלא היו במקדש אלא שתי נפות אחת דקה ואחת גסה ובהם היו עושים את כל הניפויים הללו שהיו מנפים בהן לסירוגין דקה גסה דקה.

- ולדעת רבי שמעון בן אלעזר היו במקדש שלוש עשרה נפות זו על גב זו העליונה קולטת את

הסובין והתחתונה את הסולת.

< ולדעת רבי שמעון – לא היתה קצבה לדבר, אלא מביא סולת מנופה כל צרכה. שנאמר "וְלִקְחֶתָּ סֹלֶת וְאֶפֶיֶת אֹתָהּ" אלא שאם רוצים מותר גם לקנות חיטים בזול ולנפותם שנאמר "וְלִקְחֶתָּ". ודווקא בלחם הפנים הותר לקנות חיטים לנפותם ואין חובה לקנות סולת כי קניית סולת יקרה מקניית חיטים לנפותם והתורה חסה על ממונם של ישראל שלא יתחייבו לקנות סולת מרובה כל שבוע עשרים וארבעה עשרונים ללחם הפנים אבל מנחות יחיד שהן מעוטות אין להביא אלא סולת ברורה.

אמר רבי אלעזר: התורה חסה על ממונן של ישראל. ודבר זה מרומז בכתוב "וְהִשְׁקִיטָהּ אֶת הָעֵדָה וְאֶת בְּעִירָם".

סליק פרק אלו מנחות נקמצות

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

תרומות והנצחות:

הורביץ. בנק פאגי (52). סניף 183. חשבון 654248

[פתרון לבעלי חשבונות מוגבלים](#)